

Dạng II:

ĐỒ THỊ $y = ax + b (a \neq 0)$ & $y = a'x^2 (a' \neq 0)$ VÀ TƯƠNG QUAN GIỮA CHÚNG

I/.Điểm thuộc đường – đường đi qua điểm.

Điểm $A(x_A; y_A)$ thuộc đồ thị hàm số $y = f(x) \Leftrightarrow y_A = f(x_A)$.

Ví dụ 1: Tìm hệ số a của hàm số: $y = ax^2$ biết đồ thị hàm số của nó đi qua điểm $A(2;4)$

Giải:

Do đồ thị hàm số đi qua điểm $A(2;4)$ nên: $4 = a.2^2 \Leftrightarrow a = 1$

Ví dụ 2: Trong mặt phẳng tọa độ cho $A(-2;2)$ và đường thẳng (d) có Phương trình: $y = -2(x + 1)$. Đường thẳng (d) có đi qua A không?

Giải:

Ta thấy $-2.(-2 + 1) = 2$ nên điểm A thuộc vào đường thẳng (d)

II.Cách tìm giao điểm của hai đường $y = f(x)$ và $y = g(x)$.

Bước 1: Hoành độ giao điểm là nghiệm của Phương trình $f(x) = g(x)$ (*)

Bước 2: Lấy nghiệm đó thay vào 1 trong hai công thức $y = f(x)$ hoặc $y = g(x)$ để Tìm tung độ giao điểm.

Chú ý: Số nghiệm của Phương trình (*) là số giao điểm của hai đường trên.

III.Quan hệ giữa hai đường thẳng.

Xét hai đường thẳng : $(d_1) : y = a_1x + b_1$ và $(d_2) : y = a_2x + b_2$.

a) (d_1) cắt $(d_2) \Leftrightarrow a_1 \neq a_2$.

b) $(d_1) // (d_2) \Leftrightarrow \begin{cases} a_1 = a_2 \\ b_1 \neq b_2 \end{cases}$

c) $(d_1) \equiv (d_2) \Leftrightarrow \begin{cases} a_1 = a_2 \\ b_1 = b_2 \end{cases}$

d) $(d_1) \perp (d_2) \Leftrightarrow a_1.a_2 = -1$

IV.Tìm điều kiện để 3 đường thẳng đồng qui.

Bước 1: Giải hệ Phương trình gồm hai đường thẳng không chứa tham số để Tìm $(x;y)$.

Bước 2: Thay $(x;y)$ vừa Tìm được vào Phương trình còn lại để Tìm ra tham số .

V.Quan hệ giữa $(d): y = ax + b$ và $(P): y = ax^2 (a' \neq 0)$.

1.Tìm tọa độ giao điểm của (d) và (P) .

Bước 1: Tìm hoành độ giao điểm là nghiệm của Phương trình:

$$ax^2 = ax + b \quad (\#) \Leftrightarrow ax^2 - ax - b = 0$$

Bước 2: Lấy nghiệm đó thay vào 1 trong hai cụng thức $y = ax + b$ hoặc $y = ax^2$ để Tìm tung độ giao điểm.

Chú ý: Số nghiệm của Phương trình (#) là số giao điểm của (d) và (P) .

2.Tìm điều kiện để (d) và (P) cắt;tiếp xúc; không cắt nhau:

Từ Phương trình (#) ta có: $ax^2 - ax - b = 0 \Rightarrow \Delta = (-a)^2 + 4a'.b$

a) (d) và (P) cắt nhau $\Leftrightarrow$ Phương trình (#) cú hai nghiệm phõn biệt $\Leftrightarrow \Delta > 0$

Truy cập Website : hoc360.net – Tải tài liệu học tập miễn phí

b) (d) và (P) tiếp xúc với nhau $\Leftrightarrow$ Phương trình (#) có nghiệm kép $\Leftrightarrow \Delta = 0$

c) (d) và (P) không giao nhau $\Leftrightarrow$ Phương trình (#) vô nghiệm $\Leftrightarrow \Delta < 0$

VI. Viết Phương trình đường thẳng $y = ax + b$:

1. Biết quan hệ về hệ số góc (//hay vuông góc) và đi qua điểm $A(x_0; y_0)$

Bước 1: Dựa vào quan hệ song song hay vuông góc để Tìm hệ số a.

Bước 2: Thay a vừa Tìm được và $x_0; y_0$ vào cùng thức $y = ax + b$ để Tìm b.

2. Biết đồ thị hàm số đi qua điểm $A(x_1; y_1)$ và $B(x_2; y_2)$.

Do đồ thị hàm số đi qua điểm $A(x_1; y_1)$ và $B(x_2; y_2)$ nên ta có hệ Phương trình:

$$\begin{cases} ax_1 + b = y_1 \\ ax_2 + b = y_2 \end{cases}$$

Giải hệ Phương trình Tìm a, b.

3. Biết đồ thị hàm số đi qua điểm $A(x_0; y_0)$ và tiếp xúc với (P): $y = ax^2$

+) Do đường thẳng đi qua điểm $A(x_0; y_0)$ nên có Phương trình :

$$y_0 = ax_0 + b$$

+) Do đồ thị hàm số $y = ax + b$ tiếp xúc với (P): $y = ax^2$ nên:

$$\text{Pt: } ax^2 = ax + b \text{ có nghiệm kép } \Leftrightarrow \Delta = 0$$

+) Giải hệ $\begin{cases} y_0 = ax_0 + b \\ \Delta = 0 \end{cases}$ để Tìm a, b.

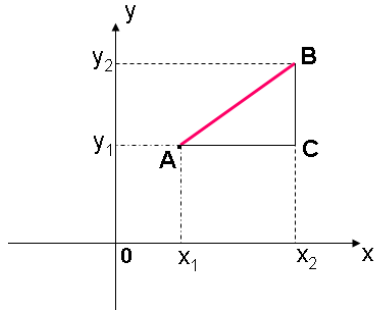
VII. Chứng minh đường thẳng luôn đi qua 1 điểm cố định (giả sử tham số là m).

+) Giả sử $A(x_0; y_0)$ là điểm cố định mà đường thẳng luôn đi qua với mọi m, thay $x_0; y_0$ vào Phương trình đường thẳng chuyển về Phương trình ẩn m hệ số $x_0; y_0$ nghiệm đúng với mọi m.

+) Đồng nhất hệ số của Phương trình trên với 0 giải hệ Tìm ra $x_0; y_0$.

VIII. Tìm khoảng cách giữa hai điểm bất kỳ A; B

Gọi $x_1; x_2$ lần lượt là hoành độ của A và B; $y_1; y_2$ lần lượt là tung độ của A và B

Khi đó khoảng cách AB được tính bởi định lý Pi Ta Go trong tam giác vuông ABC:

$$AB = \sqrt{AC^2 + BC^2} = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

IX. Một số ứng dụng của đồ thị hàm số:

1. Ứng dụng vào Phương trình.

2. Ứng dụng vào bài toán cực trị.

Bài tập về hàm số.

Bài 1. cho parabol (p): $y = 2x^2$.

1. tìm giá trị của a,b sao cho đường thẳng $y = ax+b$ tiếp xúc với (p) và đi qua A(0;-2).
2. tìm Phương trình đường thẳng tiếp xúc với (p) tại B(1;2).
3. Tìm giao điểm của (p) với đường thẳng $y = 2m + 1$.

Bài 2: Cho (P) $y = \frac{1}{2}x^2$ và đường thẳng (d): $y = ax + b$.

1. Xác định a và b để đường thẳng (d) đi qua điểm A(-1;0) và tiếp xúc với (P).
2. Tìm toạ độ tiếp điểm.

Bài 3: Cho (P) $y = x^2$ và đường thẳng (d) $y = 2x + m$

1. Vẽ (P)
2. Tìm m để (P) tiếp xúc (d)
3. Tìm toạ độ tiếp điểm.

Bài 4: Cho (P) $y = -\frac{x^2}{4}$ và (d): $y = x + m$

1. Vẽ (P)
2. Xác định m để (P) và (d) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A và B
3. Xác định Phương trình đường thẳng (d') song song với đường thẳng (d) và cắt (P) tại điểm có tung độ bằng -4
4. Xác định Phương trình đường thẳng (d'') vuông góc với (d') và đi qua giao điểm của (d') và (P)

Bài 5: Cho hàm số (P): $y = x^2$ và hàm số(d): $y = x + m$

1. Tìm m sao cho (P) và (d) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A và B
2. Xác định Phương trình đường thẳng (d') vuông góc với (d) và tiếp xúc với (P)
3. Tìm m sao cho khoảng cách giữa hai điểm A và B bằng $3\sqrt{2}$

Bài 6: Cho điểm A(-2;2) và đường thẳng (d_1) $y = -2(x+1)$

1. Điểm A có thuộc (d_1) không ? Vì sao ?
2. Tìm a để hàm số (P): $y = ax^2$ đi qua A
3. Xác định Phương trình đường thẳng (d_2) đi qua A và vuông góc với (d_1)
4. Gọi A và B là giao điểm của (P) và (d_2) ; C là giao điểm của (d_1) với trục tung . Tìm toạ độ của B và C . Tính chu vi tam giác ABC?

Bài 7: Cho (P) $y = \frac{1}{4}x^2$ và đường thẳng (d) đi qua hai điểm A và B trên (P) có hoành độ lần lượt là

-2 và 4

1. Khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị (P) của hàm số trên
2. Viết Phương trình đường thẳng (d)
3. Tìm điểm M trên cung AB của (P) tương ứng hoành độ $x \in [-2;4]$ sao cho tam giác MAB có diện tích lớn nhất.

(Gợi ý: cung AB của (P) tương ứng hoành độ $x \in [-2;4]$ có nghĩa là $A(-2; y_A)$ và $B(4; y_B) \Rightarrow$ tính $y_A; y_B; S_{MAB}$ có diện tích lớn nhất $\Leftrightarrow M$ là tiếp điểm của đường thẳng (d_1) với (P) và $(d_1) \parallel (d)$.

Bài 8: Cho (P): $y = -\frac{x^2}{4}$ và điểm M (1;-2)

1. Viết Phương trình đường thẳng (d) đi qua M và có hệ số góc là m
HD: Phương trình có dạng: $y = ax + b$ mà $a = m$. thay $x = 1; y = -2$ tính $b = -m - 2$. vậy
PT: $y = mx - m - 2$.
2. Chứng minh: (d) luôn cắt (P) tại hai điểm phân biệt A và B khi m thay đổi
3. Gọi $x_A; x_B$ lần lượt là hoành độ của A và B. Xác định m để $x_A^2 x_B + x_A x_B^2$ đạt giá trị nhỏ nhất và tính giá trị đó?

Bài 9: Cho hàm số (P): $y = x^2$

1. Vẽ (P)
2. Gọi A, B là hai điểm thuộc (P) có hoành độ lần lượt là -1 và 2. Viết ph. trình đường thẳng AB
3. Viết Phương trình đường thẳng (d) song song với AB và tiếp xúc với (P)

Bài 10: Trong hệ tọa độ xOy cho Parabol (P) $y = -\frac{1}{4}x^2$ và đường thẳng (d):

$$y = mx - 2m - 1$$

1. Vẽ (P)
2. Tìm m sao cho (P) và (d) tiếp xúc nhau. Tìm tọa độ tiếp điểm
3. Chứng tỏ rằng (d) luôn đi qua một điểm cố định

Bài 11: Cho (P): $y = -\frac{1}{4}x^2$ và điểm I(0;-2). Gọi (d) là đường thẳng qua I và có hệ số góc m.

1. Chứng minh rằng (d) luôn cắt (P) tại hai điểm phân biệt A và B với $\forall m \in \mathbb{R}$
2. Tìm giá trị của m để đoạn AB ngắn nhất

Bài 12: Cho (P): $y = \frac{x^2}{4}$ và đường thẳng (d) đi qua điểm $I(\frac{3}{2}; 1)$ có hệ số góc là m

1. Vẽ (P) và viết Phương trình (d)
2. Tìm m sao cho (d) tiếp xúc (P)
3. Tìm m sao cho (d) và (P) có hai điểm chung phân biệt

Bài 13: Cho (P): $y = \frac{x^2}{4}$ và đường thẳng (d): $y = -\frac{x}{2} + 2$

1. Vẽ (P) và (d)
2. Tìm tọa độ giao điểm của (P) và (d)
3. Tìm tọa độ của điểm thuộc (P) sao cho tại đó đường tiếp tuyến của (P) song song với (d)

Bài 14: Cho (P): $y = x^2$

1. Gọi A và B là hai điểm thuộc (P) có hoành độ lần lượt là -1 và 2 . Viết ph. trình đường thẳng AB
2. Viết Phương trình đường thẳng (d) song song với AB và tiếp xúc với (P)

Bài 14: Cho (P): $y = 2x^2$

1. Vẽ (P)
2. Trên (P) lấy điểm A có hoành độ $x = 1$ và điểm B có hoành độ $x = 2$. Xác định các giá trị của m và n để đường thẳng (d): $y = mx + n$ tiếp xúc với (P) và song song với AB

Bài 15: Xác định giá trị của m để hai đường thẳng có Phương trình
nhau tại một điểm trên (P) $y = -2x^2$.

$$\begin{aligned}(d_1) : x + y &= m \\(d_2) : mx + y &= 1\end{aligned} \quad \text{cắt}$$